

Рецензия

за доц. д-р Тодор Димитров Тагарев
по конкурс за академична длъжност „професор“
по професионално направление 5.2. „Електротехника, електроника и автоматика“,
специалност 02.21.10 „Приложение на принципите и методите на кибернетиката
в различни области на науката“

Рецензент: акад. Иван Петков Попчев

На основание чл. 4, ал. 2 от Закона за развитие на академичния състав в Република България и решение на Научния съвет на ИИКТ (протокол № 4/19.03.2014 г.) във връзка с обявения в ДВ, бр. 7/24.01.2014 г. конкурса за академичната длъжност „професор“ за нуждите на секция „Информационни технологии в сигурността“ по специалност 02.21.10 „Приложение на принципите и методите на кибернетиката в различни области на науката“, професионално направление 5.2. „Електротехника, електроника и автоматика“, със заповед № 43/21.03.2014 г. на Директора на ИИКТ–БАН проф. д-р Светозар Маргенов, съм утвърден за член на Научното жури.

За участие в конкурса за академичната длъжност „професор“ по специалност 02.21.10 „Приложение на принципите и методите на кибернетиката в различни области на науката“ подадох документи с вх. № 234/24.03.2014 г. доц. д-р инж. Тодор Димитров Тагарев от ИИКТ–БАН.

Според **Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ)**, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ (ППЗ), Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН и Правилника за специфичните условия за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ИИКТ–БАН, кандидатите **трябва да отговарят на следните изисквания** от чл. 29(1) ЗРАСРБ:

1. Да са придобили образователната и научна степен „доктор“;
2. Да са заемали академичната длъжност „доцент“ [...] не по-малко от две академични години или не по-малко от пет години;
3. Да са представили публикуван монографичен труд или равностойни публикации в специализирани научни издания [...], които да не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ [...] и за заемане на академичната длъжност „доцент“;
4. Да са представили други оригинални научноизследователски трудове, публикации, изобретения и други научни и научно-приложни разработки, които се оценяват по съвкупност.
[...]

Съгласно чл. 29б(2), при равни условия по чл. 29 научното жури взема предвид и общата оценка, получена от оценяването на тези от следните допълнителни показатели [...]:

1. свързани с учебната дейност: а); б); в).
2. свързани с научноизследователската дейност: а); б); в).

Според Правилника за специфичните условия в ИИКТ–БАН, изискванията за професор, според чл. 3 (3.5) са:

3.5. Кандидатите за академичната длъжност „професор“, чиято дейности има технологична насоченост, трябва да имат поне 30 научни публикации, от които поне 25 да са в списания с импакт фактор или в специализирани международни издания. Публикациите трябва да са цитирани поне 30 пъти, като поне 20 от цитиранията трябва да са в списания с импакт фактор или в специализирани международни издания.

Специфичните критерии имат препоръчителен характер и във всеки конкретен случай могат да се заменят с други ясни аргументи, показващи високо научно ниво.

Доц. д-р Т. Тагарев изпълнява изискването по чл. 29(1).1 от ЗРАСРБ, тъй като му е присъдена от ВАК на СССР научната степен „кандидат на техническите науки“, което се удостоверява с диплом „кандидата наук“ КД №008842, Москва, 14 февруари 1990 г. и удостоверение № ВАК-3800, София, 25.01.1991 г. за утвърждаване на научната степен.

Доц. д-р Т. Тагарев отговаря и на чл. 29(1)2 от ЗРАСРБ, тъй като с решение на ВАК, протокол 15/07.04.1999 г. му е дадено научното звание „старши научен сътрудник втора степен“ (свидетелство № 19685/14.06.1999 г.), а с решение на Научна комисия 15, протокол № 10 от 17.11.2004 г. ВАК му дава научното звание „доцент“ по научната специалност 02.21.10 „Приложение на принципите и методите на кибернетиката в различни области на науката (техническа, медицинска, биокибернетика, правна и др.)“, обявен от Военна академия „Г. С. Раковски“, София (свидетелство № 22783 от 30.01.2005 г.).

Съгласно служебна бележка от ИИКТ–БАН, изх. № 217/18.03.2014 г. доц. д-р Тодор Д. Тагарев има трудов стаж като доцент (в т.ч. ст.н.с. II ст.) – 12 години.

Кандидатът в конкурса е представил **три публикувани монографични труда**:

- *Building Integrity and Reducing Corruption in Defense: A Compendium of Best Practices*. Todor Tagarev (editor and lead author). Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces, 2010. Executive publisher: Procon Ltd, 332 p., ISBN 978-92-9222-114-0.
- Тагарев, Т., В. Рачев. *Отбранителна политика и развитие на въоръжените сили на Република България 2018*. „Военно издателство“ ЕООД, С., 2008, 199 стр., ISBN 978-954-509-394-4.
- Тагарев, Т., В. Рачев, В. Георгиев, П. Иванова, Л. Бизов. *Методология за планиране на военновременни отбранителни способности*. Център по мениджмънт на сигурността и отбраната към ИИКТ–БАН, С., 2012, 220 стр., ISBN 978-954-91700-4-7.

За рецензиране в конкурса са представени общо 35 труда, които се представят в обобщителен списък на научните трудове (стр. 7) така:

- 3 монографични труда;
- 4 студии и изследвания, публикувани в монографични издания;
- 24 публикации в списания и поредици;

- 4 доклади, отпечатани в пълен текст.

Анализът на публикациите показва следното:

- **9 публикации са самостоятелни** (№№ Ми10, Ми11, Ми12, Ми13, Ст11, Ст12, Ст27, Ст29 и Дк25);
- **22 труда са написани на английски език** (№№ М2, Ст2, Ст3, Ст4, Ст7, Ст11, Ст12, Ст22, Ст23, Ст25, Ст26, Ст28, Ст29, Ст30, Ст31, Ст32, Ст33, Ст34, Ст36, Ст42, Ст43 и Дк4);
- **Изпълнено е изискването на чл. 29(1).3, тъй като рецензираните публикации не повтарят представените за придобиване на степенята „доктор“ и за заемане на академичните длъжности „ст.н.с.ІІ ст.“ и „доцент“.**

Доц. д-р Т. Тагарев определя **около 600 цитирания и изчислява *h*-индекс 11 и *i10*-индекс 12**. Google Scholar към 03.04.2014 г. открива: papers 61, citations 138, *h*-индекс 6, *i10*-индекс 1. Тези резултати значително превишават специфичните условия на ИИКТ–БАН за цитирани поне 30 пъти, от които поне 20 от цитиранията [или] в специализирани международни издания“.

Приносителите на доц. д-р Т. Тагарев, като се допусне равностойно участие в колективните трудове, накратко могат да се систематизират така:

1. Въведено е определение на понятието „критична инфраструктура“ и е предложен седемстъпков модел за анализ, определяне и планиране на мерки за защита. Определени са подходящи методи за подпомагане на анализа и планиране на защитата. Предложена е методология за оценка на критичната инфраструктура на общинско ниво.
2. Критичната инфраструктура се изследва като адаптивна система и е систематизирана приложимостта на мултиагентни модели и системи за моделиране.
3. Предложена е формализация със статична и динамична оптимизация за подпомагане на балансирането на цели, стратегии, способности и риск за планиране на бъдеща структура на въоръжените сили.
4. За анализа на отбранителните политики и „оразмеряване“ на въоръжените сили е предложен съответен подход с идентифициране на шест фактора и е конструиран модел на стойността на способности, изразени в паритет на покупателната способност на военнослужещ.
5. За изследване на пространството на възможните алтернативи на отбранителната политика и решения по структуриране на силите и разпределение на ресурсите се предлагат интерактивни симулации (игри). Определени са ролите и участниците в такива игри и е разработен софтуерен инструмент за автоматизиране на пресмятанията в играта.
6. Разработени са методи и средства, подпомагащи създаването и избора на контекстни сценарии и нови роли с използване на морфологичен анализ, експертно оценяване и анализ, клъстеринг и линейно програмиране. Определени са методи и модели в процеса на планиране да се отчитат сценарии на „екстремални“ или „катастрофични“ събития.

7. Разработени са архитектурни модели на алтернативни варианти на системата за гражданска сигурност, оперативен център за военноморски суверенитет и процеса на отбранителната активизация.

Преподавателската дейност на доц. д-р Т. Тагарев започва от ноември 1989 г. като главен асистент в катедра „Авиационно въоръжение“ на ВВВУ „Г. Бенковски“ и продължава до август 1992 г. През този период преподава по пет дисциплини.

От март 2004 г. до март 2008 г. доц. Тагарев **ръководи Катедра** „Мениджмънт на отбраната и въоръжените сили“, Факултет „Национална сигурност и отбрана“ на ВА „Г. С. Раковски“ и за този период има натоварване приблизително 1300 учебни часа и участва в разработването на магистърски програми.

Доц. д-р Т. Тагарев има допълнителна преподавателска дейност в България и в чужбина.

Участва в подготовката и **обучението на 6 докторанта**, от които 1 е успешно защитил през 2010 г. Бил е ръководител на 16 успешно защитили дипломанти от ВВВУ „Г. Бенковски“, УНСС и ВА „Г. С. Раковски“.

Доц. д-р Т. Тагарев има активно участие в **57 научноизследователски проекта**, от които в 32 като ръководител, а в 7 като индивидуално изследване (или участие в международен проект).

Към материалите по конкурса са представени 24 страници документи, удостоверяващи участие и роля в избрани научноизследователски проекти.

Доц. д-р Т. Тагарев е бил в 4 организационни и програмни комитети на международни научни форуми, изнесъл е 29 поканени доклади на международни конференции и семинари и е участвал в 5 редакционни колегии (съвети) на научни издания.

Заслужава внимание и експертната дейност и професионалния опит на доц. д-р Т. Тагарев като директор, съветник и министър в Министерството на отбраната, като директор програма към Центъра за изследвания по националната сигурност и отбрана при БАН и председател на съвета на директорите на ТЕРЕМ ЕАД.

Получил е много награди, грамоти, награден знак и медал за принос към развитието на въоръжените сили на Украйна (август 2011 г.).

Познавам доц. д-р Т. Тагарев от много години като успешен изследовател, преподавател и организатор. Свидетел съм и на резултатната научна еволюция на доц. д-р Т. Тагарев от „безплатформената инерциална система“ през „управление на самолет с неработещи двигатели“ до хипотезата, че „чрез прилагане на принципи и методи на кибернетиката може да се повиши обективността и рационалността на вземаните решения, да се осигурни прозрачност на процесите на вземане на решения и отчетност за постигнатите резултати и по този начин да се осигури по-ефективно и ефикасно използване на ограничени публични ресурси“.

Заклучение

Изпълнени са всички изисквания, условия и критерии по ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ (ППЗ), Правилника за условията и реда за придобиване на

научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН и Правилника за специфичните условия за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ИИКТ–БАН и **давам категорично положително заключение за избор на доц. д-р Тодор Димитров Тагарев** по конкурс за академична длъжност „професор“ по специалност 02.21.10 „Приложение на принципите и методите на кибернетиката в различни области на науката“.

Предлагам Научното жури единодушно да гласува предложение до Научния съвет на Института по информационни и комуникационни технологии към БАН да избере доц. д-р Тодор Димитров Тагарев за академичната длъжност „професор“ по професионално направление 5.2. „Електротехника, електроника и автоматика“, специалност 02.21.10 „Приложение на принципите и методите на кибернетиката в различни области на науката“.

09.04.2014 г.